21 בנובמבר 2026

לכבוד,

חברי ועדת הכספים

מזכירות ועדת הכספים

<u>הנדון : התנגדות להסטת 296 מלש"ח מתקציבי תוכנית 550</u>

שלום רב,

אנו פונים אליכם באופן דחוף, בשם הוועד הארצי לראשי הרשויות המקומיות הערביות ועמותת סיכוי-אופוק, בקריאה שלא לאשר את הפניות התקציביות שמספריהן 267-266 אשר הונחו על שולחן הוועדה לאחרונה, שעיקריהן קיצוץ תקציבים מתוכנית החומש לצמצום פערים בחברה הערבית (החלטה 550) בסכום של 296 מלש"ח והעברתם למשטרה ולשב"כ, הכל כפי שיפורט להלן:

במסגרת החלטת ממשלה 4387 שהתקבלה בתאריך 15.7.2026 (להלן: "ההחלטה") אישרה הממשלה החלטה לקצץ **496.9 מלש"ח** מתקציבי החלטה 550 שנותרו למימוש בשנת היישום 2026, שנת היישום האחרונה של התוכנית. על פי נוסח ההחלטה, משאבים אלה ישמשו את משטרת ישראל והשב"כ ל"המשך מתן מענים משלימים ודחופים לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית". ההחלטה, התקבלה בהמשך להחלטת ממשלה 3643 מיום 14.12.2025 שבמסגרתה אושרה הסטה של **220 מלש"ח** מהחלטה 550 לאותו הייעוד.

הבקשה שמונחת כעת על שולחן הוועדה, **להסטה של 296 מלש"ח מתקציבי החלטה 550 לטובת "הוצאות בטחוניות שונות"** מהווה יישום חלקי להחלטת ממשלה 4387 שהזכרנו לעיל. כפי שמצוין בסעיף 2 בהחלטת הממשלה וגם בגוף הפניות התקציביות שהוגשו לוועדה, ישנם מספר סעיפים שהסטת תקציב מתוכם מהווה הפחתה משמעותית של הטבה לאזורי עדיפות לאומית,[1] ובהתאם לסעיף 153 בחוק ההתייעלות הכלכלית, פעולה זו מותנית באישור ועדת הכספים. <u>פירוט תוכנם של סעיפי העדיפות הלאומית (לצד תוכנם של סעיפי ההפחתות הנוספים), גודלם והמשמעות המוערכת של הסטת התקציב מרובם, מובא בנספח למכתב זה.</u>

אנו סבורים כי ההסטות המוצעות יפגעו באופן חמור וחסר הצדקה ביישובים הערביים, המוגדרים כאזורי עדיפות לאומית, וכי התכלית לטובתה מוצעות ההסטות חסרת היגיון מקצועי ומייצרת סכנה לפגיעה חמורה בזכויות האזרחים הערבים. על כן, קיימת סכנה שהתוצאות הכוללות של ההחלטה יביאו להחלשה משמעותית של החברה הערבית ולהתגברות הפשיעה. כל זאת מהסיבות הבאות:

---

[1] מדובר בסעיפים 1(א), 1(ג)-1(ה), 1(ט), 1(יז)-(כא), 1(כג), 1(כח)-1(לד) ו-1(לה)-1(לט).

1. אין עוררין שיש צורך בהגדלת הקשב והמשאבים הממשלתיים המופנים לטיפול בפשיעה המאורגנת. אולם, תמוהה בעיננו הנחת היסוד העומדת בבסיס ההחלטה, לפיה משאבים אלה צריכים להילקח דווקא מתקציבים אחרים המיועדים לחברה הערבית. משבר הפשיעה המאורגנת הינו בעיה כלל ארצית שמכה ביתר שאת ביישובים ובאזרחים הערבים, אך הגורמים אליו נעוצים באפליה והזנחה ממשלתית רבות שנים של מכלול תחומים לרבות בתחום האכיפה, המניעה וגורמי העומק שמאפשרים לפשיעה לשגשג ולצמוח, כפי שפורט בדו"ח ממשלתי מקיף שפרסם צוות בין משרדי שעסק בתחום.[2] שמירה על הביטחון האישי של האזרחים הערבים ושל כלל האזרחים, הינה מתפקידי היסוד של המדינה, ועל כן, **לא ברור מדוע הוחלט להקצות את המשאבים למימון התוכנית המוצעת דווקא מתקציבי תוכנית החומש לסגירת פערים בחברה הערבית, ומדוע לא נעשתה בדיקה לגבי יתרות לא מנוצלות בכלל משרדי ותקציבי הממשלה, בטרם נעשתה פגיעה כה קשה בהחלטה זו.**
2. **סוגיה זו מקבלת משנה תוקף מכוח העובדה שבשלוש השנים האחרונות בוצעו קיצוצים חוזרים ונשנים בתקציבי החלטה 550**, שעלו בשיעורם על כל קיצוץ אחר שביצעה הממשלה. כך למשל, בשנת 2024 החליטה הממשלה לקצץ 15% מתקציבי תוכניות החומש לחברה הערבית לשנים 2024-2026 - מהלך שגרע כ-2.5 מליארד ש"ח מתקציבי החלטה 550 (זו בשעה שהקיצוץ הרוחבי בכלל תקציבי הממשלה עמד על 5% בלבד). בהמשך, בשנת 2025 בוצע קיצוץ נוסף בגובה של כ-66 מלש"ח בתקציבי התוכנית, ובדצמבר 2025 בוצע קיצוץ נוסף בהיקף כ-220 מלש"ח. **קיצוצים אלה בוצעו על אף ששיעורי היישום והביצוע של החלטה 550 היו ונותרו מהגבוהים בקרב כלל החלטות הממשלה, ועל אף שהוכח שתוצאות יישום ההחלטה תורמים באופן עמוק לא רק לחברה הערבית אלא למשק כולו.**
3. יתרה מכך, במהלך חודש יוני 2026 בוצעה בדיקה לגבי היתכנות להסטות תקציבים בלתי מנוצלים מהחלטה 550, ובסיומה **בתאריך 14.6.2026 עדכנה מ.מ מנכ"לית משרד רה"מ כי בהתבסס על עמדות גורמי המקצוע במשרדי הממשלה, הוחלט שלא להסיט כספים מתוך ההחלטה, וכי על משרדי הממשלה לקדם יישום מואץ של תקציבי התוכנית. העובדה שרק 4 שבועות לאחר מכן קיבלה הממשלה החלטה הפוכה במהותה לזו שהתקבלה על סמך הדיון המקצועי בנושא, מעלה חששות כבדים לגבי אופי השיקולים העומדים בבסיס ההחלטה, ואלה לא פורטו או הוצגו בפני משרדי הממשלה.**
4. החלטה 550 נועדה לצמצם פערים אקוטיים בתשתיות ושירותים חברתיים הניתנים לאזרחים הערביים בעקבות עשרות שנים של אפליה, ואשר הקצאתם חיונית על מנת לשפר את רמת החיים של האזרחים, ההשתלבות שלהם בהשכלה ותעסוקה, והיכולת של הרשויות המקומיות לייצר סביבת מגורים וחיים מיטבה לתושביהן. בנוסף, חלק משמעותי מסעיפי ההחלטה מהווים מענה משלים להחלטה 549 שעוסקת בהגברת האכיפה כלפי ארגוני הפשיעה, בכך שהם מטפלים בגורמי עומק חברתיים וכלכליים המאפשרים

[2] המלצות ועדת המנכ"לים להתמודדות עם הפשיעה והאלימות בחברה הערבית: מסמך מדיניות מסכם, יולי 2020.

לארגונים אלה לשגשג. כך למשל (וכפי שמפורט בהרחבה בנספח לפניה זו), **תקציבים לקידום תרבות, השכלה, שילוב בתעסוקה, הנגשת פתרונות אשראי לעסקים קטנים, ופיתוח אזורי תעשייה, שכעת אושר בהם קיצוץ, הינם קריטיים על מנת לייצר אפיקי מוביליות חברתית לצעירים, ולמנוע התרחבות של השוק האפור. ועל כן, פגיעה דווקא בפעולות אלה, צפויה להחריף את הפשיעה ולהפוך את הטיפול בה לפחות אפקטיבי בטווח הבינוני והארוך.**

5. לבסוף אנו רואים לנכון להביע את דאגתנו העמוקה מהסטת מאות מיליוני שקלים מתקציבים המיועדים לצמצום פערים ולפיתוח החברה הערבית לטובת הרחבת סמכויות ופעילות השב״כ במאבק בפשיעה בחברה הערבית. השב״כ הוא גוף ביטחוני שנועד להתמודד עם איומים על ביטחון המדינה, ואינו הגוף המוסמך או המיומן לטיפול בפשיעה אזרחית - תפקיד המצוי באחריות המשטרה ומערכות האכיפה האזרחיות. **הכנסת השב״כ לשדה זה באופן רחב ובלתי מסויג מעלה חשש כבד לפגיעה בלתי מידתית בפרטיות, בחירות, בשוויון ובהליך הוגן של האזרחים הערבים.**

<u>לאור האמור לעיל, אנו מתנגדים באופן נחרץ להסטות המבוקשות הצפויות להגיע לוועדה, וקוראים לחברי הועדה שלא לאשר אותן.</u>

בכבוד רב,

מאזן גנאיים, ראש עיריית סח'נין ויו"ר הוועד הארצי לראשי הרשויות המקומיות הערביות

רגד ג'ראיסי ועופר דגן, מנכ"לים שותפים, עמותת סיכוי-אופוק

נספח - ניתוח השפעות החלטה 4387 - משמעות הקיצוץ בסעיפי החלטה 550

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
1(א)	7.ד	V	הקמה ושיפוץ של מתקני ספורט (60 מלש"ח ממשרד התרבות וסה"כ בכל שנות התוכנית ו48 מלש"ח בשנה מהאוצר).	הקמת מתקני ספורט מייצרת אפיקים לפעילות פנאי של נוער, מרחיקה אותם מהרחוב ומסייעת במניעת הידרדרות לפשיעה. בשנים 2022-2025 תוקצבו מכח התוכנית כ-330 פרויקטים להקמה, לשיפוץ ולהנגשה של מתקני ספורט ביישובי החברה הערבית, ובהם אולמות ספורט, אצטדיונים, בריכות ומתקנים קהילתיים. הקיצוץ יפגע משמעותית בתהליכים חשובים וחיוניים אלה.	משרד התרבות והספורט	29.6
1(ב)	7.ו		איתור, פיתוח ותמיכה בספורטאים הישגיים (10 מלש"ח בשנה מהאוצר).	השקעה בספורטאים הישגיים מייצרת אפיקי פיתוח קריירה ומודלים של מצוינות בחברה הערבית, ובכך תורמת לפיתוח חברתי והן למניעת פשיעה.	משרד התרבות והספורט	6.2
1(ג)	7.ז.1	V	תמיכה בתרבות ערבית (5 מלש"ח בשנה מהאוצר) + תמיכה בפעילות האקדמיה ללשון ערבית (2 מלש"ח בשנה		משרד התרבות והספורט	1.4

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			מהאוצר).			
1(ד)	4.ז.7	V	הקמת ספריות והפעלת ספריות ניידות (1 מלש"ח מהאוצר בשנה).	תקציב זה ככל הנראה לא ימומש לייעודו המקורי, אך היה ניתן להסיט אותו למטרת סעיפים אחרים בתוכנית בהם הניצול מלא ויש צורך בתקציבים נוספים, בהתאם למנגנון ההסטות המתאפשר מכוח סעיף 32(ט)(7) להחלטה 550 שנועד לאפשר ניוד של כספים שלא נוצלו לסעיפים אחרים שבהם הם דרושים.	משרד התרבות והספורט	0.9
1(ה)	ח.7	V	פעילויות בתחום התרבות (34.5 מלש"ח בשנה מהאוצר).	במהלך שנות יישום התוכנית תוקצב שיפוצם של כ-58 מוסדות תרבות, לצד הקמת מוסדות ותשתיות תרבות חדשים, ובהם תיאטרון רפרטוארי, סינמטק, גלריות, מוזיאון, בית ספר לאמנויות הבמה ובתים ליצירה מוזיקלית; נוסף על כך, שלושה מבנים היסטוריים הוכשרו לשמש כמבני תרבות. התקציב שכעת מוצע לקיצוץ דרוש לשם תמיכה ראשונית בפעילות במוסדות אלה, על מנת להגדיל את הסיכויים שיעמדו בתוך מספר שנים במבחני התמיכה של תקנות משרד התרבות, כדי לאפשר תפעול שוטף בר קיימא שלהם באופן מתמשך. ללא תקציב זה, יש סיכוי שלאורך זמן לא יימצא תקצוב יציב להמשך הפעילות, ועוגני התרבות יקמלו, ויהפכו ל"פילים לבנים" בלב היישובים הערביים.	משרד התרבות והספורט	19.2

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
1(ו)	8.א		מיזמים לאוריינות דיגיטלית בהם ישתתפו כ40,000 תושבים (20 מלש"ח ממערך הדיגיטל ו-20 מלש"ח מהאוצר סה"כ).	סעיף זה נוצל באופן גבוה במיוחד על מנת לצמצם את הפערים הגדולים באוריינות דיגיטלית בחברה הערבית המשפיעים על יכולת האזרחים לצרוך שירותים ולמצות זכויות. בשנים האחרונות מעל ל-105,000 משתתפים סיימו הכשרות בתחום האוריינות הדיגיטלית. הקיצוץ יפגע ועלול לעצור פעילויות אלה.	מערך הדיגיטל הלאומי ומשרד האוצר	3.4
1(ז)	8.ב		הנגשה שפתית ותרבותית של תשתיות ופלטפורמות מקוונות ממשלתיות רוחביות והגברת מודעות (4.5 מלש"ח ממערך הדיגיטל ו-4.5 מלש"ח מהאוצר סה"כ).	התקציב נועד לסגירת הפערים בהנגשה לשונית ותרבותית של שירותים באתרי משרדי הממשלה. עד לסוף שנת 2025 תורגמו לערבית 2,066 מתוך 2,562 דפי השירות - שיעור הנגשה של 81%, אך עדיין קיים פער גדול שחשוב לסגור. הקיצוץ עלול לצמצם את פעילות התרגום וההנגשה.	מערך הדיגיטל הלאומי ומשרד האוצר	0.6
1(ח)	8.ד		הנגשה שפתית ותרבותית לחברה הערבית של תוכן ושירותים מקוונים באחריות משרדי ממשלה וגופים ציבוריים (7.5		מערך הדיגיטל הלאומי ומשרד האוצר	1.1

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			מלש"ח ממערך הדיגיטל ו-7.5 מלש"ח מהאוצר סה"כ).			
1(ט)	2.ט.9	V	הפעלת מרכזי הכוון תעסוקתי ("ריאן"), הכשרות מקצועיות וטכנולוגיות ופיתוח מענים לשיפור השפה העברית (280 מלש"ח ממשרד העבודה ו750 מלש"ח מהאוצר סה"כ).	מרכזי ריאן מפעילים תוכניות חיוניות לשילוב בתעסוקה. בשנת 2024 השתתפו כ-12,600 איש בפעילות המרכזים, ושיעור המשתתפים שהשתלבו בעבודה עמד עד 52%. הקיצוץ עשוי לפגוע בפעילות המרכזים, ולהביא לפיטורים של מאות עובדים. בנוסף, הקיצוץ צפוי לפגוע פגיעה משמעותית במערך ההכשרות במכללות הטכנולוגיות (מה"ט) שמהווה היום אפיק נגישות משמעותית להשכלה גבוהה ולשילוב איכותי בתעסוקה עבור אנשים ללא תעודת בגרות מלאה.	זרוע העבודה (משרד הכלכלה והתעשייה) ומשרד האוצר	65.7
1(י)	6.ט.9		פעילות שירות התעסוקה (30 מלש"ח משירות התעסוקה, ו-30 מלש"ח מהאוצר סה"כ).	פגיעה בתוכניות שמספקות אפיק ליציאה ממעגל האבטלה עבור כ-5,000 משתתפים, מה שישאיר אותם במצב של תלות בקצבאות, ויביא בסופו של דבר לעלות גבוהה יותר לקופת המדינה.	שירות התעסוקה ומשרד האוצר	3.7
1(יא)	7.ט.9		תוכניות "להטמעת שוויון	תקציב זה ככל הנראה לא ימומש לייעודו המקורי, אך היה ניתן להסיט אותו למטרת סעיפים אחרים	נציבות שוויון	0.9

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			וגיוון" בקרב מעסיקים והגברת מודעות לאיסור אפליה (7.5 מלש"ח מהאוצר, ו7.5 מלש"ח מהנציבות סה"כ).	בתוכנית בהם הניצול מלא ויש צורך בתקציבים נוספים, בהתאם למנגנון ההסטות המתאפשר מכוח סעיף 32(ט)(7) להחלטה 550 שנועד לאפשר ניוד של כספים שלא נוצלו לסעיפים אחרים שבהם הם דרושים. כך למשל, בתחום פיתוח אזורי תעשייה שנכלל אף הוא במשרד הכלכלה קיים צורך בתקציב גדול יותר מזה שהוקצה במסגרת ההחלטה, והיה ניתן להסיט את הכסף למטרה זו, ובכך לתמוך בפיתוח הכלכלי של הרשויות הערביות.	הזדמנויות בעבודה ומשרד האוצר	
1(יב)	9.טו.9.א		פעולות לרכישת מיומנויות מדעיות בקרב תלמידים, סיוע לבוגרי תארים למציאת עבודה בהייטק, חיזוק מרכזי מחקר יישומי, הסבה מקצועית להייטק בקרב בוגרי מקצועות STEM, ועידוד יזמות באמצעות הקמה של אקסלרטורים, מרכזי פיתוח טכנולוגיה והיי-טק, מרכזי מו"פ, חממות	בשנת 2024, 57 מרכזי מדעים ברשויות שונות נתמכו על ידי תקציב התוכנית. בנוסף בשנת תשפ"ה, בתכנית "הייטקלאס" השתתפו 264 כיתות ב-38 בתי ספר בהם משתתפים 6,600 תלמידים מ-29 רשויות. הקיצוץ עלול לצמצם את פעילות התוכניות שנועדו לשלב בוגרי מערכת החינוך הערבי במקצועות מדעיים ובהיי-טק, כגון תוכניות ללימודי כתיבת קוד, מרכזי מדעים, קורסי AI, קייטנות מדע וחלוקת מלגות לתארים מתקדמים. בנוסף, הקיצוץ עשוי להביא לסגירת מרכזי חדשנות שהוקמו ביישובים הערביים.	רשות החדשנות ומשרד האוצר	25.8

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			ומועדוני משקיעים. (200 מלש"ח מהאוצר ו-50 מלש"ח מרשות החדשנות בסה"כ).			
1(יג)	9.טו.9.ב		קידום נושאים ותוכניות אימפקט בתת-פרק ההייטק והחדשנות הטכנולוגית שבאחריות משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה (125 מלש"ח מהמשרד, 125 מלש"ח מהאוצר סה"כ).		משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד האוצר	17
1(יד)	10.ד		המשך והרחבת פעילות קרן האשראי לעסקים זעירים (הרחבה של 1.5 מלש"ח בשנה מהכלכלה ו-1.5 מלש"ח מהאוצר).	פגיעה קשה בבעלי עסקים קטנים, והגדלת החשיפה הפוטנציאלית שלהם לשוק האפור.	משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד האוצר	1.3
1(טו)	10.ה		קידום פעילות עסקים		משרד	5.1

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			מהחברה הערבית בשווקים בינלאומיים להגדלת הייצוא (6 מלש"ח בשנה מהאוצר, 5 מלש"ח בשנה מהכלכלה).		הכלכלה והתעשייה ומשרד האוצר	
1(טז)	11.א		הטמעת חדשנות עסקית וטכנולוגית, הגדלת הפריון ועידוד הצמיחה (10 מלש"ח בשנה מרשות ההשקעות, 10 מלש"ח בשנה מהאוצר).	יופסק תיעדוף תמרוץ למפעלי ייצור שנועד לקדם התייעלות ושיפור הפריון בחברה הערבית. בין השנים 2022-2025 ניתנו במסגרת זו 41 תמיכות לשיפור הפריון במפעלי ייצור בבעלות אזרחים ערבים.	הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה (משרד הכלכלה והתעשייה) ומשרד האוצר	8.5
1(יז)	12.ב	V	תכנון, פיתוח, הרחבה ושדרוג של אזורי תעשייה ומלאכה (לפחות 35 מלש"ח בשנה ממשרד הכלכלה, 60 מלש"ח	כיום, רק כ19% מהשטחים המוקצים לתעסוקה ביישובים הערביים מאוכלסים בפועל, דבר שפוגע ומעכב את הפיתוח הכלכלי ביישובים אלה. במסגרת יישום התוכנית תוקצב פיתוחם של 18 אזורי תעשייה ותכנונם של 17 אזורים נוספים, ובוצע פיתוח או	מינהל אזורי תעשייה (משרד הכלכלה והתעשייה)	51

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			בשנה מהאוצר).	טיפול ביותר מ-1,800 דונם - למעלה מפי שניים וחצי מהיעד שנקבע, שעמד על 700 דונם. פגיעה בתוכנית לפיתוח אזורי תעסוקה שהיו יכולים להגדיל את היצע התעסוקה ביישובים הערביים, ולהגדיל משמעותית את ההכנסות העצמיות של הרשויות המקומיות, ובכך לתרום לשיפור מכלול השירותים לאזרחים.	ומשרד האוצר	
1(יח)	13.א	V	השלמת התכנון המתארי ביישובי התוכנית (10 מיליון ש"ח מתקציב משרד האוצר לכל תקופת התוכנית).	רבות מתוכניות המתאר ביישובים הערביים טרם הושלמו או שאינן עדכניות. במסגרת סעיף זה תוקצבה השלמתן של תכניות מתאר בחמש רשויות מקומיות. הקיצוץ עשוי לעצור תהליכי תכנון של תוכניות מתאר ביישובים אלה, שעל בסיסן ניתן יהיה לקדם תכנון שכונות מגורים, אזורי תעסוקה והנגשת שירותים לתושבים.	מינהל התכנון ומשרד האוצר	1.7
1(יט)	13.ב	V	קידום תכנון סטטוטורי מפורט והסדרת בנייה בקרקעות פרטיות ומעורבות (50 מלש"ח מהאוצר בשנות התוכנית).	פגיעה בתהליכי תכנון מפורט תעכב אפשרות להוצאת היתרי בנייה ותפגע בתהליכי הסדרה של בנייה ללא היתר.	מינהל התכנון ומשרד האוצר	8.5

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
1(כ)	13.ד	V	תכנון תוכניות ומתחמים להתחדשות עירונית ביישובי התוכנית (55 מיליון ש"ח ממשרד האוצר בכל שנות התוכנית).	עצירת פרויקטים של התחדשות עירונית תעכב יצירת פתרונות מיגון, שיפור דיור והנגשת מוסדות ציבור ביישובים ערביים.	הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית ומשרד האוצר	9
1(כא)	13.ו	V	סגירת פערי רישום בתוכניות מאושרות באמצעות הכנה ואישור של כ-400 תוכניות לצורכי רישום (תצ"רים) והסדרי קרקעות במתחמים (12 מלש"ח מהאוצר בשנות התוכנית).	התוכנית תורמת להסדרת זכויות קניין במקרקעין ובכך תורמת להפחתת סכסוכי קרקעות. במסגרת התוכנית טופלו יותר מ-500 בקשות לרישום תכניות לצורכי רישום (תצ״רים) ביישובים הערביים. הקיצוץ עשוי לפגוע משמעותית בתהליכים אלה ובכך להחריף את אחד מגורמי העומק לאלימות ופשיעה.	מרכז מיפוי ישראל (מפ"י) ומשרד האוצר	2
1(כב)	13.כה		ייעוץ מקצועי וליווי צמוד להליכי התכנון ביישובי התוכנית (10 מיליון ש"ח ממשרד האוצר בשנות התוכנית).	פוגע בתוכנית שנועדה למקסם את יכולת מנהל התכנון להוציא לפועל תהליכי תכנון באופן אפקטיבי ולבקר תהליכי תכנון מתארי ומפורט ביישובים הערביים. הקיצוץ עשוי להביא להתארכות זמני התכנון ביישובים הערביים, שגם כך גבוהים בהרבה מהממוצע הארצי, ובכך לעכב תהליכי הסדרת בנייה	מינהל התכנון ומשרד האוצר	1.7

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
				ולהחריף את בעיית הבניה ללא היתר.		
1(כג)	14.ו	V	חיזוק, תגבור כוח אדם והעצמת הוועדות המקומיות ויחידות ההנדסה ברשויות. (180 מלש"ח בשנות התוכנית)	המחסור בכוח אדם במחלקות ההנדסה ביישובים הערביים מהווה צוואר בקבוק לתהליכי תכנון, פיתוח ובניית תשתיות ביישובים.	מינהל התכנון ומשרד האוצר	30.6
1(כד)	15.ב		העסקת פרויקטורים ייעודיים לקידום והאצת הליכי רישום המקרקעין ביישובי התוכנית (4 מלש"ח מדי שנה מהאוצר).	התוכנית תורמת להסדרת זכויות קניין במקרקעין ובכך תורמת להפחתת סכסוכי קרקעות.	משרד המשפטים (הרשות לרישום והסדר זכויות במקרקעין) ומשרד האוצר	3.4
1(כה)	17.ג.1.י		הכשרה להגדלת מספר נהגי האוטובוסים לתמיכה בתחבורה הציבורית (100 מלש"ח סך הכל).	תקציב זה ככל הנראה לא ימומש לייעודו המקורי, אך היה ניתן להסיט אותו למטרת סעיפים אחרים בתוכנית בהם הניצול מלא ויש צורך בתקציבים נוספים, בהתאם למנגנון ההסטות המתאפשר מכוח סעיף 32(ט)(7) להחלטה 550 שנועד לאפשר ניוד	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	12.3

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
1(כו)	2.ג.17		הפעלת מערך הסעות עובדים למרכזי תעסוקה (10 מלש"ח מהאוצר בשנות התוכנית).	של כספים שלא נוצלו לסעיפים אחרים שבהם הם דרושים.	זרוע העבודה, מינהל אזורי תעשייה (משרד הכלכלה), הרשות לפיתוח כלכלי, הרשות הארצית לתחבורה ציבורית ומשרד האוצר	1.7
1(כז)	17.ה		תוכנית לבטיחות בדרכים (מרכזי הדרכה, הסברה, חינוך ומחקר) להפחתת הנפגעים בחברה הערבית ב-9% (30% מתקציב הרלב"ד + 15 מלש"ח בשנה מהאוצר).	בשנת 2025 נרשמה עליה דרמטית במספר ההרוגים בתאונות הדרכים בישראל - באותה שנה נהרגו 459 אזרחים לעומת ממוצע של 384 הרוגים בשנה במהלך השנים 2022-2024. מתוך כלל ההרוגים בשנת 2025 153 הם אזרחים ערבים - 33% מכלל ההרוגים. על רקע מגמות מדאיגות אלה, ניכר שהקיצוץ בתוכניות הסברה, חינוך ומניעה בתחום זה לחברה הערבית עלול להיות מסכן חיים ולהחריף את	הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (משרד התחבורה והבטיחות בדרכים)	9

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
				השיעור הגבוה ממילא של כמות הקורבנות מתאונות דרכים בחברה הערבית.	ומשרד האוצר	
1(כח)	1.ג.20	V	פרויקטים של התייעלות באנרגיה בנכסי הרשויות המקומיות (6.28 מלש"ח ממשרד האנרגיה, 6.28 מלש"ח ממשרד האוצר בשנות התוכנית).	תקציב זה מנוצל בשיעור גבוה במיוחד. במסגרת התוכנית בוצעו בסך הכל 258 שדרוגים שונים בכלל הרשויות הערביות - מהחלפת תאורה ומזגנים, ועד לרכישת פאנלים סולאריים ומערכות אגירה. בשנת 2025 הגיע ההספק המותקן ממקורות אנרגיה מתחדשת ביישובי התוכנית ל-5.02 מגוואט - עלייה של 220% בהשוואה לשנה הראשונה ליישום ההחלטה, והחיסכון השנתי באנרגיה הגיע ל-25,000 קוט״ש, עלייה של 200% בהשוואה לשנה הראשונה ליישום. תחום האנרגיה הוא התחומים המשמעותיים ביותר לשלטון המקומי לייצור מקורות הכנסה עצמאיים ובכך לשיפור השירות לתושבים. זהו נושא קריטי ברשויות ערביות, שמאופיינות במחסור בהכנסות עצמיות ובמצב סוציו־אקונומי נמוך. כך מסייע התקציב בפועל לא רק למעבר לאנרגיה נקייה, אלא גם ליצירת מודל כלכלי שהניב רווחים ויצר חיסכון לרשויות המקומיות.	משרד האנרגיה ומשרד האוצר	6
1(כט)	2.ג.20	V	אמצעים ומערכות לייצור אנרגיה מתחדשת ביישובים הערביים (2.2 מלש"ח מהאנרגיה, 2.2 מלש"ח מהאוצר בכל שנה).		משרד האנרגיה ומשרד האוצר	2

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
1(ל)	3.ג.20	V	התקנת עמדות טעינה איטיות ומהירות לכלי רכב חשמליים בשטחי הרשויות (0.5 מלש"ח מהאנרגיה, 0.5 מלש"ח מהאוצר בכל שנה).	יש קול קורא לעמדות טעינה שכבר מוכן לפרסום ולא ייצא בעקבות הקיצוץ.	משרד האנרגיה ומשרד האוצר	0.5
1(לא)	21.ג	V	תמיכות ומענקי השקעות בחקלאות ושיקום תשתיות חקלאיות, דרכים, ניקוז, מים, זיתים וטיפול בפסולת (36 מלש"ח מהחקלאות, 40 מלש"ח מהאוצר בשנות התוכנית).	משרד החקלאות מפרסם קולות קוראים שנועדו לתמוך בתחומים אלה. כתוצאה מהקיצוץ לא יפורסמו הקולות הקוראים, מה שיפגע ביוזמה של פרויקטים חדשים לשיפור תשתיות ושירותים לחקלאים בחברה הערבית.	משרד החקלאות ופיתוח הכפר ומשרד האוצר	6.8
1(לב)	21.ז	V	מימוש תוכנית העבודה המאושרת של פרויקט בקעת בית נטופה, דרכים, תעלות, מעברים וניקוז (50 מלש"ח מהאוצר בסה"כ).	מדובר בתוכנית רב שנתית של משרד החקלאות, שמטרתה להפוך את בקעת בית נטופה למנוע צמיחה. מדובר בנכס טבע שאינו מנוצל כתוצאה מבעיות ניקוז. נעשתה בעשור האחרון עבודה מקיפה של תכנון במטרה להפוך את האזור לכזה המשלב חקלאות ותיירות תוך שמירה על ערכים אקולוגיים של	משרד החקלאות ופיתוח הכפר ומשרד האוצר	8.5

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
				הבקעה. הפסקת התקצוב תקטע את מימוש התוכנית שכבר הושקעו בה עשרות מליוני ש"ח.		
1(לג)	23.טו1.	V	הפעלת מיזם "מוארד" לפיתוח כלכלי, הגברת הגבייה ומיצוי משאבים ממשלתיים בכלל רשויות התוכנית (50 מלש"ח מהאוצר למשרד לשוויון חברתי סה"כ).	עלול לפגוע במגנון מרכזי של יישום ההחלטה - ממצי המשאבים שפועלים ב-53 רשויות ערביות, ממקסמים את יכולות הרשויות למצות את המשאבים הממשלתיים, ומחזקים בכך את עבודת הרשויות. לכן, קיצוץ זה עשוי לפגוע באופן רוחבי ועמוק בתחומים רבים נוספים החיוניים לעבודת הרשויות המקומיות בחברה הערבית.	הרשות לפיתוח כלכלי (המשרד לשוויון חברתי) ומשרד האוצר	8.5
1(לד)	23.טז	V	תגבור מענקי פיתוח של רשויות התוכנית, קידום פיתוח כלכלי-מוניציפלי וחיזוק ההון האנושי ברשויות התוכנית והמועצות (400 מלש"ח ממשרד האוצר למשרד הפנים סה"כ).	תקציבי מענקי הפיתוח דרושים למטרות לתכנון, השלמת פרוייקטים ושיפור התשתיות בתוך היישובים הערביים.	משרד הפנים ומשרד האוצר	68
1(לה)	23.יט	V	הקמה ושיפוץ של מבני		משרד הפנים	5.1

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			דת ובתי עלמין ביישובי התוכנית (30 מלש"ח ממשרד האוצר סה"כ).		ומשרד האוצר	
1(לו)	23.כ	V	פרויקטים להנגשת מוסדות ציבור ביישובי המיעוטים (50 מלש"ח ממשרד האוצר סה"כ).	תקציבי ההנגשה דרושים לשם הנגשת מוסדות ציבור כגון מבני עירייה, מתנ"סים וספריות לאנשים עם מוגבלויות ביישובים הערביים. במסגרת התוכנית בוצעו 84 פרויקטים להנגשת מוסדות ציבור ברשויות המקומיות.	משרד הפנים ומשרד האוצר	6.2
1(לז)	26.ד	V	שיפור איכות הסביבה, היערכות לשינוי אקלים, קידום פתרונות למשק הפסולת, בנייה ירוקה, חינוך והסברה סביבתית ביישובי מיעוטים (250 מלש"ח מהאוצר סה"כ).	הפרויקט יועד לתת "חליפה לפי מידה" לצרכי הרשויות בתחום של איכות הסביבה - סל מוצרים ויישום שלהם, על פי מיפוי צרכים רשותי. כך למשל, במסגרת יישום התוכנית, הפער בכמות הפסולת לנפש בין רשויות התכנית ליתר הרשויות הצטמצם, כאשר היחס לממוצע הארצי עלה מ-75% בשנת 2022 לכ-84% בשנת 2024; במקביל, שיעור הפסולת שהועברה למִחזור ולהשבה עלה מ-10% בשנת 2022 ל-15% בשנת 2024. הפרויקט מבוצע באמצעות קול קורא. משמעות הקיצוץ היא שהקול הקורא יבוטל והכסף לא יעבור לרשויות.	המשרד להגנת הסביבה ומשרד האוצר	30.8

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
1(לח)	27.א	V	הקצאת 103 מלש"ח ב-2022 ולפחות 30% מתקציבי התמיכות לרשויות מקומיות החל מ-2023 לרשויות התוכנית (האוצר יתגבר ב-27 מלש"ח מדי שנה).	תקציב זה מיועד לקידום פרוייקטים ברשויות המקומיות הערביות. במהלך השנה האחרונה פורסמו קולות קוראים לקידום התוכניות ברשויות, ובשל הסטת התקציב, היקף הפעילות שיתוקצב יקטן משמעותית.	המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל ומשרד האוצר	23
1(לט)	27.ג	V	הכנת תוכנית עבודה לפיתוח, תכנון מפורט, איחוד וחלוקה, תשתיות-על ושדרוג של אזורי תעסוקה, מסחר ושירותים ביישובי התוכנית (50 מלש"ח מהאוצר, 50 מלש"ח מהמשרד סה"כ).	כיום, רק כ19% מהשטחים המוקצים לתעסוקה ביישובים הערביים מאוכלסים בפועל, דבר שפוגע ומעכב את הפיתוח הכלכלי ביישובים אלה. סעיף תקציבי זה ככל הנראה לא ימומש לייעודו המקורי תחת משרד הנגב והגליל, בשל תיעדופים פנימיים של המשרד, אך היה ניתן להסיט אותו למטרת סעיפים אחרים בתוכנית בהם הניצול מלא ויש צורך בתקציבים נוספים, בהתאם למנגנון ההסטות המתאפשר מכוח סעיף 32(ט)(7) להחלטה 550 שנועד לאפשר ניוד של כספים שלא נוצלו לסעיפים אחרים שבהם הם דרושים. למשל, היה ניתן להסיט את התקציב לטובת פעולות לפיתוח אזורי תעשיה ביישובים הערביים המתבצעות במשרד הכלכלה.	המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל ומשרד האוצר	8.5
1(מ)	32.יז		קידום אסטרטגיית מיתוג, שם, לוגו והסברה		הרשות לפיתוח כלכלי	1.7

מספר סעיף בהחלטה 4387	סעיף מקור בהחלטה 550	עדיפות לאומית	תמצית הפעולות העיקריות בסעיף (על בסיס נוסח המקור)	השלכות הקיצוץ	משרד / גוף ממשלתי אחראי ליישום	סכום ההפחתה (במלש"ח)
			לפעילויות משרדי הממשלה ("תקאדום") לייצור מודעות והגברת אמון הציבור הערבי (2 מלש"ח בשנה מהאוצר).		(המשרד לשוויון חברתי) ומשרד האוצר	
סה"כ הפחתות מכלל תקציבי החלטה 550 (במלש"ח)						**496.9**
מתוכם, סה"כ הפחתות מסעיפי עדיפות לאומית בהחלטה 550 (במלש"ח)						**393.5**